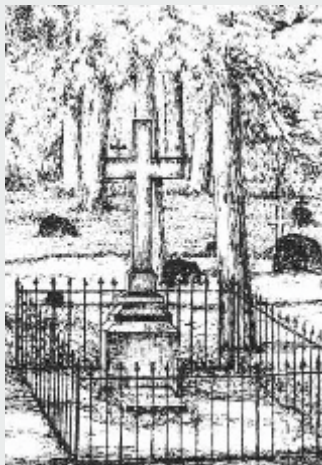

Luuletaja Julie von Hausmanni meenutuseks

*Oh võta mind, mu Jumal, käekõrvale,
et tee mul jõuetumal läeks taevasse.
Ei suuda ükski astu ma sammugi,
sest siruta mul vastu käed alati!*

Kirikulaulu "Oh võta mind mu Jumal" (EELK Kiriku Laulu- ja Palveraamat, nr. 344) kuuleme sageli lauldavat matustel. Mujal Euroopas on see laul teada ka armastatud laulatuselauluna. Igal juhul on tegemist koraaliga, mis pole võõras ühelegi kirikuinimesele. Tähelepanuväärne ja taas meenutamist vääriv on seejuures, et koraali sõnade autor, poetess Julie Katharina von Hausmann puhkab Ilumäe kabeliaias. Seda hauda teavad ikka ja jälle siit otsima tulla eeskätt saksa külalised, kelle jaoks nimetatud koraal ja tema autor on vaat et märgilise tähendusega.

Ilumäe oreli taastamisega soovib Ilumäe kogudus austada Julie von Hausmanni mälestust

Kabeli 170. aastapäeva ürituste raames osutas ka Ilumäe koguduse poetessi mälestusele au – haul peeti Julie von Hausmannile pühendatud mälestuspalvus. Kohaletunud meenutasid luuletajat nii sõna kui muusikaga. Julie von Hausmanni elukäigust andis ülevaate pastor Stanislav Sirel, mälestuspalveks võttis sõna koguduse õpetaja Meelis-Lauri Erikson. Julie von Hausmanni tuntuks teinud kirikulaulu ennast lauldi nii eesti kui saksa keeles – viimane on ju selle, hiljem mitmetesse muudesse keeltesse tõlgitud laulu "So nimm denn meine Hände" algeel. Eesti keelde tõlkis selle laulu 1861. aastal Anton Jürgenstein.

Julie von Hausmann sündis 1826. aastal Riias kooliõpetaja peres, olles kuuest õest noorim. Julie sai haridust, et töötada perekondades õpetajanna ning guvernandina. Tänu nõrgale tervisele ei õnnestunud tal aga oma kutsetööd elus kuigi järjekindlalt teha ning ikka ja jälle asus ta elama ühe või teise õe juurde, abistades nende leivas olemise tasuks neid laste hoidmisel ja majapidamistöodes. Inimesena oli Julie von Hausmann tagasihoidlik, Jumalale pühendunud ning üksindusele kalduv. Oma luulet näitas ta vähestele ning nõustus seda trüki avaldama vaid tänu teda toetavate inimeste veenmisele, sedagi anonüümselt. Eelpool tsiteeritud luuleread pärinevad Berliinis neljaosalisena ilmunud luulekogust "Maiblumen" ("Maililled").

Mõnel pool kirjanduses võib lugeda, et kirikulaulu aluseks saanud luuletuse "So nimm denn meine Hände" kirjutas Julie von Hausmann oma kihlatu, noore vaimuliku mälestuseks. Noormees olnud misjonär, kellele Julie 1862. aastal Aafrikasse järele sõitis, kuid kellega tal enam kohtuda ei õnnestunudki - vaimulik oli kolm päeva enne Julie saabumist katku surnud ja maha maetud.... Selles kurvas olukorras oli poetess kirjutanud luuleread, mis hiljem nii pulmas kui matusel lauldavaks kirikulauluks said.

Elu viis Julie von Hausmanni veelgi siia ja sinna - näiteks elas ta koos noorima õega 4 aastat Lõuna-Prantsusmaal, 1870. aastast alates aga koos teiste veel elus olevate õdedega Peterburis. Eestiga seob luuletajat tegelikult vaid 1901. aastal Võsul veedetud puhkusesuvi, mille jooksul Julie pöördumatult haigestuma juhtus ning selle tagajärjel siin, võõrsil suri. Haljala koguduse Esku kabeli omaaegsest matuseraamatust võib lugeda 1901. aastal tehtud sissekannet Julie von Hausmanni matmisest Esku kabeliaeda. 1905. aastal märkis Esku laulumees Kustav Weinmann oma päevaraamatus, et luuletaja põrm on 25. juunil 1905 Eskult Ilumäele ümber maetud. Täna seisab Julie von Hausmanni nimi Ilumäe kabeliaias ühisel marmorristil koos 1902. aastal surnud 16-aastase noormehe Ernst Radasewsky nimega, kes oli tõenäoliselt mõni Julie õdede järeltulijatest. Siin puhkab luuletaja nüüd rahu – ehkki kaugel nii sünnikohast kui ka kõikidest muudest pika elu jooksul kodus olnud paikadest...

Küllli Erikson

Ilumäe koguduse organist

Kõikide silmad ootavad Sind ja Sina annad neile nende roa omal ajal./ Ps 145:15/

Pühapäev 13. oktoober on lõikus-tänupüha

Tänupalved

Issand Jumal, täname Sind, et Sa oma armulikus helduses oled meile kinkinud pühakojad Ilumäel, Käsmus ja Vainupeal, kus me oleme saanud kogeda Sinu armu ja heldust. Tänu Sulle, et oled lasknud hästi korda minna kõikidel aastapäevade pidustustel.

Armuline ja helde Taevane Isa, täname Sind iga inimese eest, kelle südamed Sina avasid head tegema, et üks Sinu paljudest pühakodadest, Käsmu kirik, on saanud uue katuse.

Issand Jumal, täname Sind, et Sa oled lasknud hästi korda minna Ilumäe kabeli senisel remondil-restaureerimisel. Õnnista kõiki heldeid inimesi, kes on selleks oma panuse andnud, kes oma andide ja palvetega, heade soovide ja kavatsustega selle töö kordasaamisele kaasa aitasid.

Elkõige aga täname Sind, püha Kolmainus, meenutamast meile, et ilmaasjata näevad ehitajad vaeva, kui Sina ise ei ehita koda koos nendega.

Aita palun ka kõiki teisi oma pühakodasid - lähemal ja kaugel - saada korda ja kauniks, et need oleksid kohaks, kuhu inimestel oleks rõõm ja igatsus kokku tulla Sind kiitma ja tänama ning Sind ja ligimest armastuses teenima. Jeesuse Kristuse, meie Issanda ja Õnnistegija nimel, Aamen.

Jumal, meie Looja, Sina ei väsi meile andmast oma häid ande, Sinult saame, mida me vajame ja kasutame. Me täname Sind selle aasta lõikuse eest. Lase ka oma armu viljadel – õiglusel ja armastusel – küpseda meie sees. Anna meile tänulik süda ja õpeta meid Sinu ande kasutama kõigi inimeste heaks. Seda palume Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

Käsmu kirikul on uus katus, tornikiiver ja välisukse varikatus

Jumala abiga ja heade inimeste toetusel oleme suve lõpus saanud Käsmu kirikule uue kauni valtsplekist katusekatte. Viimase saja aasta sees on Käsmu kiriku katust vahetatud kokku neli korda: 1924 ja 1959 – uus pilpakatus; 1981 – uus eterniitkatus, 1985 – uus valtsplekist katus ja tornikiiver.

Kiriku katusekatte vahetus sai teoks tänu heldetele annetustele. Suurimad annetajad olid: Heiti ja Reet Hääl, Sigrid Varamäe (sündinud Kristenbrun, †2012), Lia Reichman (sündinud Kristenbrun, †2013), Mati Heinsar, Vello Väinsalu ja Meida Aker (sündinud Pruun). Katusetööd teostas kiirelt ja kvaliteetselt Kaldkatuse osajuhing hr. Alari Kald juhtimisel. Tellija järe-

levalvet teostas Käsmu külanõu hr. Robert Aasa. Projekti koostas OÜ Etik ja Vaike Pungas. Katuse vahetuseks korraldas kogudus mitmeid korjandusi, sh suvisel Käsmu IV külapäevade jumalateenistustel. Tuhat tänu kõikidele, kes aitasid omalt poolt kaasa katuse vahetuse tööde õnnestumisele nii materiaalselt vahenditega, kui oma eestpalvetega.

Tornikiivri tipus oleva ristiga all olevasse munasse sai lisatud viimased väljandend Vihula valla Koguduse lehest ja nädalalehest Eesti Kirik ning koguduse poolne lühike tervitus järeletulevatele põlvedele. Järgmisel aastal plaanime teostada kiriku välisremondi, mis hõlmab välisvoodrit, välisust ja vundamenti. 13.oktoobri lõikustänu-

püha pidulik jumalateenistusel pühitseb uue katuse ja tornikiivri piiskop Einar Soone. Jutlustab Kadrina ja Ilumäe koguduste õpetaja Meelis-Lauri Erikson. Liturgiks on abipraost Tauno Toompuu. Pärast jumalateenistust on kirikukohv ja orelikontsert parimatest paladest, mille annab EELK Kirikumuusika Liidu juht Tuuliki Jürjo Narvast. Jumalateenistus ja oreli-

kontsert on pühendatud Käsmu oreli 200. aastapäevale ja Käsmu kiriku ehitamise 150. aastapäevale. Tähistame ka koguduse 68. aastapäeva (7.10.1945). Südamest tere tulemast kõigile rõõmustama ja tänama selle aasta lõikuse eest.

Urmas Karileet

Käsmu koguduse diakon

Käsmu koguduse küllasõit Kotkasse

27. – 28. juuli toimus Käsmu koguduse vastukülaskäik Soome, Kotkas asuva Kymi koguduse juurde, kes on 2012. aasta oktoobrist alates Käsmu koguduse sõpruskogudus.

Kotkas tervitas meid laupäeva pärastlõunal Kymi koguduse õpetaja Juha Tanska, kes kutsus meid külla enda väikesesse tallu Kotka lähedal. Öhtupoolikul toimus Kymi koguduse majas kokkusaamine koguduse liikmetega. Koosviibimise käigus tutvustas diakon Urmas Karileet Käsmu kirikut ja kogudust ning kõigil osalejatel oli võimalus esitada küsimusi. Enim küsisid soomlased Käsmu asukoha kohta ning imestati, kuivõrd väike on Käsmu kogudus (Kymi koguduse liikmete koguarv on ca 18 000, Käsmus on see arv 103). Samuti taheti teada, kuidas toimib kiriku ja koguduse igapäevatöö. Õpetaja Juha Tanska tundis oma sõnavõtu muret eelkõige Kymi koguduse aina väheneva liikmeskonna pärast. Neile pakkus lohutust ja lootust teadmine, et ka väikese arvuline kogudus võib olla aktiivne ja tegutsesvõimeline.

Pühapäeva hommikul oli meil võimalus tutvuda lähemalt Kymi kirikuga, mis on üks kolmest Kotka linna kirikust ning on ehitatud üleelmise sajandi keskel. Kell 10.00 alanud jumalateenistusel pidas soomekeelse jutluse diakon Urmas Karileet, pühapäevase Uue Testamendi kirjakohta lugedes eesti keeles Käsmu koguduse liige Heino Laanemets. Peale jumalateenistust oli kõigile kohalolevatele kaetud kohvilaud ning jällegi oli võimalus suhelda sõpruskoguduse liikmetega.

Tagasiteel Helsingisse tutvusime Pyhtää keskaegse kivikirikuga, mis avaldas muljet eelkõige oma sein- ja laemaalingutega. Pyhtää kirik on üks mitmest keskaegsest kirikust, mis on ehitatud ajaloolise Kuningatee äärde (14. saj. pärit postitee, mis kulges Norrast Bergenist läbi Rootsi ja Soome kuni Peterburini välja). Pyhtää iseseisvat kogudust on mainitud juba aastal 1380.

Lisaks eeltoodule külastasime Kotka meremuuseumi ning maalikuntniku ja graafiku Christer Åbergi näitust. Üks Kymi koguduse liikmetest, Seppo Järvisalo, viis meid ka paadisõidule merele ning tutvustas oma suvekodu kaljusaarel, kus ta on juba 45 aastat perega suvitamas käinud.

Meie külaskäik tekitas Kymi koguduses suurt huvi Käsmu küla ja kiriku vastu ning paljud neist, kes juunis Kymi koguduse Käsmu reisil ei osalenud, avaldasid soovi seda tulevikus teha.

Oleme väga tänulikud Kymi kogudusele selle meeldiva ja sisuka vastuvõtu eest. Palju tänu ka diakon Urmas Karileedile, kes on viimaste aastate jooksul Käsmu kiriku- ja koguduseelu hoogsalt edendanud ning sõprussidemed Kymi kogudusega ellu kutsunud. Suur aitäh!

Liina Laanemets-Haiba, Käsmu koguduse liige

Sakussaare kogudusel oli sõpraderohke suvi

Indoneesia noored Sakussaares

Sakussaare kogudus võõrustas sellel suvel oma sõpru nii Udmurtiast, Inglismaalt kui ka kaugest saareriigist Indoneesiast.

Koos udmurdi ansambli Inkreš liikmetega külastasime jaanituld Hirvli külas, veetsime ühiselt aega Sakussaares ning tegime koostööplaane tulevikuks. Augustis viibisid meie juures Inglise metodisti kiriku sõbrad, kellele tutvustasime Lahemaa kauneid paiku ning pakkusime kohapeal puhkamisvõimaluse. Septembris tõid aga kuumaverelised indoneeslased rohkelt rõõmu ja usuindu meie kogudusele. Huvitav oli jälgida, kuidas miljonlinna noored vaimustusid meie külade ja majade väiksusest, looduse ilust ja keskkonna puhtusest. Kuu lõpul külastas Sakussaaret Indoneesias teeniv Eesti misjonär Egon Sarv, kes jagas inimkaubanduse valuteemasid.

Sirly Lahi

Ilumäe kabeli 170. aastapäeva jumalateenistus

Sest nii nagu ihu on üks tervik ja sel on palju liikmeid, aga kõik selle ihu liikmed, kuigi neid on palju on üks ihu, nõnda on ka Kristus. Sest meie kõik oleme ühe vaimuga ristitud üheks ihuks. Ja kui üks liige kannatab, siis kannatavad koos temaga kõik liikmed, ja kui ühte liiget austatakse, siis rõõmustavad sellest ühtlasi kõik liikmed. / 1Ko 12:12-13a, 27/

25. augusti ilus ja rõõmuküllane päev Ilumäel kinnitas veenvalt apostel Pauluse sõnu. Me kõik kannatasime, sest meie kaunis pühakoda oli ulatuslike vammikahjustuste tõttu ohus ja remont-restaureerimine venis ning venis. Aga ometi saame nüüd koos olla rõõmsad, sest vammioht on peatatud, 170-aastaselt pühakojal on remonditud-restaureeritud katuse kandekonstruktsioonid ja aknad, valmis on uus lagi ja uus paekivist põrand. Olgugi, et ees seisab veel hulgaliselt töid, saame me tulla pühakotta, et kiita ja tänada Jumalat.

Pidulik jumalateenistus algas protsessiooniga. Risti kandis Villu Jahilo – meie koguduse raudvara hulka kuuluv mees, kes on aastakümnete jooksul hooldanud nii kabeli kui ka koguduse hea käekäigu eest. Kaasa teenisid piiskop Einar Soone, õpetajad Meelis-Lauri Erikson, Tõnu Taremaa ja diakon Urmas Karileet, harmooniumil

Piiskop Einar Soone

saatis jumalateenistust Külli Erikson.

Piiskop Einar Soone alustas südamliku ülevaatega Ilumäe kabeli senisest ajaloost, põimides oma kõneste ka väljavõtteid ajaloolistest dokumentidest. Seejärel pühitses piiskop aastapäevaks val-

minud remont-restaureerimistööd ja tuliuued kirikutekstiilid. Imekaunid altari- ja kantslikatted oli valmistanud Leeda Ots. Kaunite lauludega rõõmustasid kirikulisi koorid – meie sõpruskoguduse, Nõmme Rahu koguduse segakoor Tallinnast ning külalised Soo-

mest, Helsinki Vuosaari kogudusest. Kogudus tänas koostööpartnereid ja sõpru väikeste kingitustega – omavalmistatud keraamiliste küünlajalgadega, meenutamaks vajadust valgust kanda ning edasi anda.

Peale jumalateenistust jätkus osadus leerimaja juures, kus vabatahtlike töötajate poolt olid valmis seatud lauad ja istepingid ning maitsvad supid ja suupisted. Pidulaualt ei puudunud ka hiiglasuur tort, millele oli šokolaadiga joonistatud Ilumäe kabel. Logose raamatuletist said huvilised said osta raamatuid ja pisesemeid.

Head sõnad sõpradelt ja külalistelt annavad jõudu edaspidisteks tegemisteks.

Kohtume taas Ilumäel!

Õie Alt

Ilumäe koguduse juhatuse esimees

Teated

Ilumäe kogudus

Jumalateenistused armulauaga iga kuu esimesel ja kolmandal pühapäeval kell 13.00 Ilumäe kirikus, külmade saabudes leerimajas

PIIBLITUNNID "Kuidas kirjakoht mind kõnetab" EELK kirikukalendri päevakohaste kirjakohtade uurimine ja mõtestamine toimub Vihasoo raamatukogus kord kuus kolmapäeviti - 9. oktoobril, 13. novembril ja 11. detsembril algusega kell 18.00. Kõik on oodatud!

Käsmu kogudus

Armulauaga jumalateenistused toimuvad EELK Käsmu kirikus septembrist maini iga kuu teisil ja neljandal pühapäeval algusega kell 14.00

Lõikustänapüha Jumalateenistus 13. oktoobril kell 14.00

10. novembril ja 24. novembril vahetult pärast jumalateenistust korraldab kogudus Käsmu kirikus Kogudusekooli nimelise koolituse, kus tutvustatakse koguduse vabatahtliku töö võimalusi. Koolituse viib läbi EELK Misjonikeskuse koolitaja, Lääne-Nigula koguduse juhatuse esimees pr. Tiina Võsu. 2009. aastal valiti Tiina Võsu EELK aasta parimaks koguduse juhatuse esimeheks. Kõikidele soovijatele on osavõtt vaba. Eriti oodatakse osalema koguduse juhatuse ja nõukogu liikmeid.

Lisainfo: Urmas Karileet, kasmu@eelk.ee, tel. 58 515 800.

Sakussaare kogudus

Jumalateenistused kaks korda kuus kell 14.00

EELK Ilumäe kogudus

reg kood 80208231
Ilumäe küla, Vihula vald
45414 Lääne Virumaa
Hooldajaõpetaja Meelis-Lauri Erikson
tel. 5 345 8594
e-post: mlerikson@gmail.com
Juhatusesimees Õie Alt,
tel. 5 809 1356;
e-post: ilumae@eelk.ee
Ilumäe kalmistuvaht Anne Sambla
tel. 5 341 8156
Arveldusarve: 10502001277003 SEB
Oreli remondifondi a/a
10031313678227 SEB PANK
Ilumäe koguduse kodulehekül:
<http://virupraostkond.eu/ilumae-kogudus/>

KOGUDUSTE KONTAKTID

EELK Käsmu kogudus

Reg. kood 80210148
Laane tee 4, Käsmu küla
Vihula vald
45601 Lääne-Virumaa
Hooldajaõpetaja Tauno Toompuu
Tel 5290651; 3243928,
e-post: tauno.toompuu@eelk.ee
Diakon Urmas Karileet tel 508 6110;
e-post: urmas.karileet@eelk.ee
Juhatusesimees Tiina Laulik
tel. 5 665 6844
Arveldusarve: 10502018079003 SEB
Käsmu kogudus internetis:
http://kasmu.eu/?page_id=160

Sakussaare Metodisti kogudus

Sakussaare küla
Vihula vald
45438 Lääne-Viru maakond
SWEDPANK a/a 221018330949
Pastor Hans Lahi
tel 322 6995;
Mob 5 663 3084
e-post: hans.lahi@mail.ee

Ilumäe, Käsmu ja Sakussaare kogudused tänavad Vihula vallavalitsust toetuse eest.